

Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.III.276/2024/10.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. szeptember hó 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2024. március hó 26. napján kihirdetett 7.B.300/2023/43. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamába az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 14 712 (tizennégyezer-hétszáztizenkettő) forint bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntette kísérletében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat], személyi szabadság megsértése büntettében [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pont], magánlaksértés vétségében [Btk. 221. § (1) bekezdés], valamint rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 5 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének letöltését követő nap. A szabadságvesztés büntetés tartamába beszámította a vádlott által 2022. július hó 22. napjától 2024. március hó 26. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. Elrendelte a Nyírbátori Járásbíróság 8.Bk.479/2021/4. számú határozatával kiszabott 1 év fogház fokozatú szabadságvesztés büntetés végrehajtását. A bűnjelek lefoglalását megszüntette és azok közül a női pólót sértett1 részére rendelte el kiadni, az elemlámpa és a hajtincs megsemmisítését rendelte el, míg a CD lemezen rögzített kamerafelvételről megállapította, hogy az iratok mellékletét képezi. Kötelezte a vádlottat 513 600 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen több irányban kerültek fellebbezések bejelentésre.

[3] Egyfelől az ügyész és a vádlott perorvoslaltal a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása érdekében. Fellebbezésének indoklásában írt álláspontja szerint a törvényszék nem értékelte kellő súllyal a vádlottal szemben megállapítható súlyosító körülményeket, a középértéket meg sem közelítő szabadságvesztés büntetés nem elegendő az elkövetett bűncselekmények értékeléséhez, az egyéni és az általános megelőzés érdekében a büntetési célok eléréséhez hosszabb tartamú, a középértéket meghaladó szabadságvesztés büntetés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása szükséges.

[4] Másfelől a vádlott és védője is perorvoslaltal éltek: a 2. tényállási pont kapcsán elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

[5] A védő fellebbezésének írásbeli indoklásában fellebbezésének irányát részben módosította, elsődlegesen a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban:

Be.) 608. § (1) bekezdésének h) pontja alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. Ugyanakkor további álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, védenccé felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.130/2024/2. számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket – eltérő okból – alaposnak találta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan abszolút eljárási szabálysértést vétett, amely miatt ítéletét hatályon kívül helyezni. Kifejtette, hogy a vádlott az 1. vádpontban írt magánlaksértés vétsége és rongálás vétsége vonatkozásában az előkészítő ülésen beismerte a bűnösségét és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról. Az elsőfokú bíróság az előkészítő ülés jegyzőkönyvébe foglalt 14-I. sorszámú végzésével a vádlott beismerő nyilatkozatát elfogadta, amely végzés azonban indokolást egyáltalán nem tartalmaz. Az eljárás irataiból nem állapítható meg, hogy a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a Be. 504. § (2) bekezdésében leírt feltételeinek fennállását megvizsgálta-e és azokkal kapcsolatban milyen álláspontra helyezkedett. Mivel ez a jegyzőkönyvben nem szerepel, úgy kell tekinteni, hogy az valójában nem történt meg, utalva a BH2022.120. számú eseti döntésre. Ha a bíróság a beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában (azok megvizsgálása nélkül) fogadja el, a Be. 608. § (1) bekezdés h) pont 1. fordulatában írt abszolút eljárási szabálysértést vét (BH2022.191.). Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 608. § (1) bekezdésének h) pontja alapján történő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[8] A nyilvános ülésen a védő elsődlegesen az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a vádlott felmentését, harmadlagosan a büntetés enyhítését indítványozta. A vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában továbbra is azt hangsúlyozta, hogy nem akart a volt élettársának sérülést okozni, egyben védőjéhez való csatlakozását fejezte ki.

[9] A jogorvoslatok alaptalannak mutatkoztak.

[10] A másodfokú bíróság az ítéletnek a 2. tényállási pontban írt bűncselekményekre vonatkozó rendelkezéseit a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen bírálta felül. A revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, e tényállás kapcsán az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is. A Be. 590. § (4) bekezdése nyomán ugyanakkor az ítéletnek a fellebbezéssel nem támadott 1. pontbeli tényállási része tekintetében is felülbírálta az elsőfokú bírósági eljárást és az eljárási szabályok megtartását, továbbá a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást megszüntetni, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést is [Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pont, (5a) bekezdés].

[11] Mindezen túlmenően a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket.

[12] A felülbírálat során az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. A fellebbviteli főügyészség álláspontjától eltérően nem vétett abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], de olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-g) pont] hibát sem, ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az ítélet hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[13] A fellebbviteli főügyészség érveivel szemben a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására törvényesen került sor, az elfogadás feltételei fennálltak.

[14] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosítása tárgyában született 2020. évi XLIII. törvény 223. § (2) bekezdésével beiktatott, 2021. január 1. napjától hatályos Be. 608. § (1) bekezdés h) pontja már kasszációhoz vezető abszolút perjogi hibaként szabályozza, ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el. Megjegyzendő, hogy az említett ok korábban még relatív eljárási szabálysértésként szerepelt a törvényben.

[15] Az idézett törvényszakaszhoz fűzött végső előterjesztői indokolás szerint a módosításra azért volt szükség, mert a bűnösség beismerése elfogadásán alapuló ítélet esetén a fellebbezési jog az általános szabályoktól eltérően csak korlátozottan érvényesíthető és a felülbírálat sem teljes. A felülbírálat során a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálja azoknak az eljárási szabályoknak a megtartását, amelyek megsértése esetén az ítéletet törvényi alapon kötelező hatályon kívül helyezni. A kötelező kasszációra vezető okok köre az elsőfokú bíróság eljárását, esetenként döntését is befolyásoló, a másodfokú eljárásban ki nem küszöbölhető szabálytalanságokat öleli fel. A bűnösség beismerésére, annak törvényi feltételei hiányában alapított ítélet esetén vitathatatlanul jelentős, a másodfokú eljárásban nem korrigálható eljárási szabálysértés ténye állapítható meg, figyelemmel arra a körülményre is, hogy a beismerő nyilatkozatot elfogadó bírói végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek [Be. 504. § (3) bekezdés]. Erre tekintettel a kötelező hatályon kívül helyezésre vezető okok között indokolt szabályozni azt az esetet, ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el.

[16] A törvényi szabályozás szigorodásából, s annak idézett indokolásából is látható, hogy a beismerő nyilatkozat elfogadásának kiemelt jelentősége van, ennek megfelelően a feltételeit fokozott körültekintéssel szükséges vizsgálni.

[17] Szintén a 2020. évi XLIII. törvény 208-209. §-aival módosított, ugyancsak 2021. január 1. napjától hatályos Be. 504. § (1), (2) bekezdéseikhez tartozó indokolás értelmében a törvénymódosítással a jogalkotó egyértelművé kívánta tenni, hogy az előkészítő ülésen – annak speciális céljára figyelemmel – a büntetőjogi felelősséget nem érintő korlátozott terjedelmű bizonyítás folyik, amely során a vádlottat olyan körben kell kihallgatni, hogy a bíróság megalapozottan tudjon dönteni a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról, vagy a beismerő nyilatkozat elfogadásának megtagadásáról. Az előkészítő ülés keretei között tehát fel kell tárni, illetve a beismerés elfogadhatóságának érdekében legalábbis meg kell kísérelni feltárni a vádlott beismerése és a saját korábbi vallomása vagy akár az ügyiratok közötti ellentmondást, hiszen a bíróságnak a beismerés őszinteségének vizsgálata keretei között ezekre is elfogadható magyarázatot kell találni. Ennek megfelelően a vádirati tényállás lényegével, a bűnösség kérdésével összefüggő, azonban fel nem tárható, elfogadható magyarázattal fel nem oldható ellentmondások a beismerés el nem fogadását kell eredményezzék.

[18] Jelen esetben a vádlott terhére rótt a vádirat 1. pontjában írt cselekmények tényére nézve megnyugtató adatok állnak rendelkezésre ahhoz, hogy beismerő nyilatkozatához ne legyen kétely fűzhető.

[19] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy az elfogadás hármaskorú perjogi feltétele adott [Be. 504. § (2) bekezdés a)-c) pont], mivel a vádlott a szükséges törvényi figyelmeztetését követően nyilatkozatának természetét és jogkövetkezményét megértette, beszámítási képessége teljes volt és a beismerés önkéntessége iránti kétely nincs, melyen túlmenően a vádlottnak az 1. tényállási pontban írt cselekmények vonatkozásában tett beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai is alátámasztották.

[20] A rendelkezésre álló adatok szerint az előkészítő ülésről készült jegyzőkönyv nem tartalmazza a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásáról hozott 14-I. számú végzésének indokolását. Mivel az indokolás nem szerepel a Nyíregyházi Törvényszék 7.B.300/2023/14. számú jegyzőkönyvében, úgy kell tekinteni, hogy ez nem történt meg (BH2022.120. [26]).

[21] A Be. 444. § (1) bekezdése szerint a bíróság eljárásáról jegyzőkönyvet kell készíteni, aminek tartalmi követelményeit a Be. 445. § (2) bekezdése rögzíti. A Be. 445. § (3) bekezdése szerint jegyzőkönyvbe lehet foglalni az eljárás során hozott végzéseket is.

[22] E körben ki kell térni arra, hogy a bíróság döntése – túlnyomórészt – határozati formában jelenik meg. A határozatok szerkezetének és a szerkesztés tartalmi követelményeinek törvényi szintű meghatározása nem csak formai szempont, garanciális érdek is fűződik ahhoz, hogy a bíróság határozata áttekinthető, szabatos szerkesztésű, tartalmában precíz és egyértelmű legyen.

[23] A Be. 449. § (1) bekezdés a)-c) pontjai szerint a bíróság az eljárása során ügydöntő határozattal, nem ügydöntő végzéssel, vagy határozati formát nem igénylő bírói intézkedéssel dönt. A nem ügydöntő végzés tekintetében a Be. 449. § (3) bekezdése fogalmi meghatározást nem, csupán példálózó felsorolást tartalmaz, melyből következően ebbe tartozik minden olyan végzés, ami nem a (2) bekezdésben meghatározott eljárást megszüntető végzés. Pervezető végzés az ügy bíróságra érkezését követően az ügy menetét megállapító, az eljárási cselekmény előkészítésére irányuló vagy elvégzése érdekében hozott nem ügydöntő végzés [Be. 449. § (4) bekezdés].

[24] A Be. 451. § (1) bekezdése szerint a határozat – ha a törvény eltérően nem rendelkezik – bevezető részből, rendelkező részből, jogorvoslati részből, indokolásból és záró részből áll. Csupán a pervezető végzést és a határozati formát nem igénylő bírói intézkedést nem kell indokolni [Be.451. § (9) bekezdés], illetve a Be. 451. § (10) bekezdése mondja ki, hogy a jegyzőkönyvbe foglalt határozatnak nincs bevezető része és záró része.

[25] Az idézett törvényi rendelkezések összevetése alapján egyértelmű, hogy a Be. 504. § (3) bekezdése szerinti, a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatának elfogadásáról rendelkező jegyzőkönyvbe foglalt 14-I. számú végzés nem pervezető végzés, amire vonatkozóan az indokolást a törvény nem zárja ki, azaz azt meg kell indokolni.

[26] Kétségtelen tehát, hogy a törvényszék eljárási szabályt vétett, amikor a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatának elfogadásáról hozott 14-I. számú végzését nem indokolta meg, azonban ez nem azt jelenti, hogy a beismerő nyilatkozat elfogadásának feltételei – a már fentebb kifejtettek szerint – nem álltak fenn, így önmagában ezen eljárási szabálysértés nem alapozta meg a Be. 608. § (1) bekezdés h) pontja szerinti abszolút hatályon kívül helyezési okot és nem eredményezett olyan súlyos relatív hibát sem, ami a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet megsemmisítését eredményezné.

[27] Az elkövetett eljárási szabálysértés mibenléte ugyanis jelen esetben nem az, hogy az 1. vádpontban írt cselekmények kapcsán az elsőfokú bíróság törvényi feltétel hiányában fogadta el a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát és annak jogkövetkezményét alkalmazta, hanem az, hogy a fellebbezéssel nem támadható törvényes döntését nem indokolta meg.

[28] Meg kell jegyezni azt is, hogy a fellebbviteli főügyészség átiratában felhívott BH2022.120. és helyesen a BH2022.199. számú eseti döntésekben írt érvelések más eljárásjogi helyzetekre nézve bírnak relevanciával.

[29] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a Be. 590. § (4) bekezdése nyomán a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát az 1. tényállási pont kapcsán, e körben a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított, az 1. tényállási pontban írt tényállásra alapította.

[30] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és döntően megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, amely bizonyos – a törvényszék által egyébként bizonyítottanak talált büntetőjogilag releváns – tények tekintetében részben hiányos volt [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont], ami azt eredményezte, hogy a cselekmény egyes részleteit elnagyoltan állapította meg, holott terjedelmes bizonyítást folytatott le a bírósági szakaszban. A megalapozatlanság azonban csak részbeni és a másodfokú eljárásban orvosolható volt, amely hibát a felülbírálat során ki is kellett küszöbölni (EBH2019.B.9., BH2019.220.).

[31] A megalapozatlanság tehát nem teljes, hanem részbeni, a tényállás fő részeket összekapcsoló, bár kétségtelenül jelentős, de a vádlott felelősségét meg nem kérdőjelező tények tekintetében volt részben megalapozatlan.

[32] Az ítéltábla a tényállást ezért a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által vizsgált bizonyítékok tartalma és ténybeli következtetés alapján a következők szerint egészíti ki.

[33] Elsőfokú ítélet [19] bekezdését: *A szúrt csatorna a bordaközötti izmokban végződött, a szúrás a mellkasfalán nem hatolt át, a sérülés során maradandó testi fogyatékoság, súlyos egészségromlás, életveszélyes állapot nem alakult ki. Figyelemmel a sérülés elhelyezkedésére és az elkövetés eszközére, fennállt a reális lehetősége annak, hogy a testüreg megnyílása vagy életfontosságú szerv sérítése folytán (tüdő, szív), - amelyek közül valamennyi néhány centiméteres távolságon belül helyezkedett el – a sértettnél életveszélyes sérülés következzen be. A súlyosabb eredmény elmaradása kizárólag a szerencsés véletlennek volt köszönhető.*

[34] Az ítéltábla elsősorban az igazságügyi orvosszakértői vélemény és a szakértő tárgyaláson előadott szóbeli véleménykiegészítése alapján egészítette ki a tényállást, amely bizonyítékot az elsőfokú bíróság a vádlott tagadó tartalmú vallomásával szemben a mérlegelő tevékenysége során – helyesen – elfogadott, ennek ellenére a megfelelő részletességgel mégsem rögzítette a tényeket, holott arra adott volt a perjogi lehetőség és ez nem is mellőzhető a valósághű tényálláshoz, valamint a cselekmény helyes minősítése érdekében.

[35] A fenti kiegészítéssel a tényállás 2. pontja teljes mértékben megalapozottá vált és a másodfokú eljárásban irányadó volt a Be. 593. § (3) bekezdésének megfelelően.

[36] A vádlott személyi körülményeire, s a korábbi büntetéseire vonatkozó, elsősorban nem bizonyítás során megállapítást igénylő tények nem a történeti tényállás részei, ezért kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2009/10.). A vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó és a tényállás részének nem minősülő tények [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] kiegészítésre szorultak az elsőfokú ítélet [8] bekezdésében rögzített elítéltetést illetően annyiban, hogy a vádlott ezen szabadságvesztés büntetését 2017. július hó 21. napján töltötte le.

[37] Az elsőfokú bíróság a 2. tényállási pont kapcsán az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat alaposan, több oldalról megvizsgálta, és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint külön és kölcsönhatásukban együtt is gondosan értékelte. Ezen értékelő tevékenységéről a törvényben elvártak szerinti részletességgel és helytállóan adott számot. Mérlegelés körébe vonta a vádlottat mentő és terhelő adatokat és nem tévedett, amikor a vádlott vallomásával szemben e tényállást sértettl sértett vallomására, valamint tanú5, tanú6 és tanú7, tanú4 és tanú3 tanúk vallomásai mellett a kamerafelvétel és az igazságügyi orvosszakértői vélemény adataira alapította. A vádlott azon védekezését, amely szerint véletlenül okozta a sértett sérülését, csupán baleset történt, a sértett vallomása mellett egyértelműen megcáfolta a kamerafelvétel.

[38] A 2. pontbeli tényállást sérelmező védelmi fellebbezésre az ítéltábla kiemeli, hogy a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, amely szerint a

bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított és védett a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezek elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. „ténybírói” jellegét. Ezen elvek a felülbírált ügyben maradéktalanul érvényesültek. A védelmi jogorvoslatok részben a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadták a megalapozott 2. tényállást, amely eredményre nem vezethetett.

[39] Az elsőfokú bíróság – büntethetőségi akadály hiányában – törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségéről, és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

[40] Elsődlegesen rögzítendő, hogy az elkövetéskor hatályos büntetőtörvényt kell alkalmazni, mert az új törvény enyhébb elbírálást nem eredményez [Btk. 2. § (1), (2) bekezdés].

[41] Az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette a vádlott 1. tényállási cselekményét a Btk. 221. § (1) bekezdése szerinti magánlaksértés vétségének és a Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja szerinti rongálás vétségének. Nem tévedett akkor sem, amikor a 2. pontban írt cselekményt a Btk. 164. § (1) bekezdése szerinti életveszélyt okozó testi sértés Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérletének, valamint a Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pontja szerinti felfegyverkezve elkövetett személyi szabadság megsértése büntetnének minősítette. E bűncselekmények közül azonban az ítélet [36] bekezdésében rögzített indokolása az életveszélyt okozó testi sértés kísérlete tekintetében kiegészítésre szorult.

[42] Az elkövető aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára, az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat (BJE) I.2. a) és b) pontjainak a bíróságokra kötelező iránymutatása szerint a tárgyi (objektív) és alanyi (szubjektív) tényezők közül lehet következtetni. Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy a terhelt szándéka ölésre, avagy testi sértésre irányult-e, jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

[43] Elsőként leszögezi az ítéltábla, és ez irányadó a 2. tényállásra, hogy az önhibából eredő italfogyasztás hatására kialakuló és az önhiba folytán a Btk. 18. §-a szerint a büntetőjogi felelősség alól nem mentesítő szokványos ittas állapot folytán az alanyi oldal nem teljes volta folytán az elkövetéskori aktuális tudattartalomra – ezáltal a szándéokra – elsődlegesen a tárgyi tényezők közül lehet következtetést vonni (BH2009.III.2., Kúria Bfv.I.1276/2022/6.). Az ittas vagy bódult állapotban elkövetett bűncselekményért való felelősségről szóló III. Büntető Elvi Döntés (BED) mai napig érvényes iránymutatása szerint az alanyi oldali elemeket a tárgyi körülmények tükrében lehet és kell megítélni (Kúria Bfv.I.1233/2022/6.). Az elkövetőnek a tettehez való érzelmi viszonyulása így elsősorban a külvilágban megjelenő objektív tények által tisztázható megalapozottan.

[44] Az irányadó tényállás szerint a vádlott ittas állapotban, az élet kioltására kétségkívül alkalmas, kb. 20 centiméter pengehosszúságú késsel úgy szúrta meg alulról felfelé irányuló mozdulattal, kis erővel a sértett szívtájékat, hogy a kést tartó kezével a kerékpárt fogta, a másik kezével a meggörnyedt testhelyzetben lévő élettársa haját fogta, s e közben a sértett megtaszítása következtében a földre térdelt. A sértett további bántalmazása pedig a cselekményt észlelő, a sértett segítségkérésére siető biztonsági őrök közbelépése miatt maradt el.

[45] A cselekmény elkövetéséhez használt kés az emberölés tipikus eszköze, ám ez önmagában nem alapozza meg az ölési szándékra vonható következtetést, az eszközt ugyanis

minden esetben össze kell vetni az elkövetés egyéb körülményeivel. A szúrás esetében jelentősége van az irányítottságnak és annak is, hogy az elkövető hogyan tartotta az eszközt a használat időpontjában. Jelen ügyben alulról fölfelé irányuló, ismétlés nélkül, kis erővel végrehajtott szúrás a testi sértés okozására irányuló szándékra utal.

[46] A sérülés helye és jellege is következtetési alap lehet az elkövető szándékára, az emberi testnek ugyanis vannak olyan részei – ilyen a szív és a mellüreg is –, amelyek önmagukban életfontosságú szervek, vagy ilyeneket tartalmaznak. Az ezeket ért sérülések általában a sértett azonnali, vagy rövid idő alatt bekövetkező, esetleg csak műtéti úton elhárítható halálához vezethetnek. Mindezeket figyelembe véve a sérülés jellegéből az erőbehatással összefüggésben rendszerint következtetést lehet levonni arra nézve, hogy az elkövető ölésre vagy testi sértésre irányuló szándékkal cselekedett-e.

[47] Az elkövetési magatartás eredménye, vagyis, hogy a sértett milyen sérülést szenvedett, szintén következtetési alap lehet a szándékra. A sértett sérülésének ténylegesen 8 napon belüli gyógytartama szintén a testi sértési szándékot mutatja azzal, hogy fennállt a reális lehetősége annak, miszerint a testüreg megnyílása, vagy életfontosságú szerv sértése folytán a sértettnél életveszélyes sérülés következzen be.

[48] Megvizsgálva a tárgyi tényezőket és azon keresztül az alanyi körülményeket, nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor azt rögzítette, hogy a vádlott szándéka a sértett bántalmazásakor ha nem is az életének kioltására, de legalább testi sértés okozására irányult, és az általa alkalmazott eszköz (kés), a célzott testtájékon (a sértett mellkasa, szívtájéka), alkalmas volt életveszélyes sérülés előidézésére.

[49] Az életveszélyt okozó testi sértés nem „tisztá” veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat – az emberi életet – veszélyezteti, a másik jogtárgyat – testi épséget – viszont ténylegesen sérti. A terhelt testi sérülés okozására irányuló szándéka kétséget kizáróan megállapítható, míg az ölési szándék – akár csak eshetőlegesen – a kifejtettek szerint nem. Így az elsőfokú bíróság logikailag helyesen értékelte a terhelt tényállásbeli magatartását, következésképp a cselekmény minősítésében nem tévedett, amikor vádlott bűnösségét a 2. tényállás vonatkozásában életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérletében állapította meg.

[50] Nem mutatkozott alaposnak sem a büntetés súlyosítását célzó ügyészégi, sem a vádlottnak és védőjének harmadlagos irányú, a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése.

[51] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helytállóan tárta fel. Ugyanakkor további súlyosító körülményként kellett figyelembe venni, hogy a vádlott a 2. pontban írt cselekményét büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg, hiszen az 1. tényállási cselekmény kapcsán már gyanúsítottként került kihallgatásra, amikor a 2. tényállásban írt cselekményét megvalósította.

[52] Helyesbítésre szorult az elsőfokú ítélet [47] bekezdésének utolsó mondatában rögzített súlyosító körülmény, ugyanis helytállóan az volt a vádlott terhére értékelhető, hogy az általa elkövetett testi épség elleni bűncselekményhez hasonló jellegű cselekmények elszaporodottsága országszerte emelkedett. A Kúria 56/2007. BK vélemény III.11. pontja szerint a bűncselekmények elszaporodottsága akkor súlyosító körülmény, ha köztudomás szerint az ügyben elbírált, vagy az ahhoz hasonló bűncselekmények száma – az elkövetéskor – a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha a számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. Ugyan sem a Kúria 56/2007. BK véleménye, sem a precedensekben megnyilvánuló kúriai gyakorlat nem kívánja meg az ügyészégi vagy a bírósági statisztikai adatok konkrét megjelölését az adott ügyekben, azonban az elkövetési időre – 2022. évre – közzétett, emiatt köztudomású statisztikai adatok szerinti a testi épség elleni bűncselekmények száma országosan emelkedett, azonban ilyen

megállapítás Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye területére nézve nem tehető (Legfőbb Ügyészség Tájékoztató a bűnözés 2022. évi adatairól 5.,11/1. és 20. számú táblák).

[53] A bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésében kell értékelni, nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál [Kúria 56/2007. BK vélemény I. rész (7) bekezdés]. Hangsúlyozni kell azt is, hogy a büntetéskiszabás során feltárt körülmények és a büntetési célok érvényesülése között szoros kölcsönhatás van. A büntetéskiszabás mindig gondos és szerteágazó értékelő tevékenységet feltételez és eltérően a bűnösséget és a minősítést érintő anyagi jogi kérdésektől, a büntetéskiszabás területén nincsenek olyan precedens döntések, amelyek kötnek, vagy amelyekről az eltérés indokolást igényelne.

[54] A törvényszék a bűnösségi körülmények fenti helyesbítésétől függetlenül a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetтарыos és az egyéniesítés követelményeit teljesítő büntetést szabott ki, amely szükséges, egyben elégséges joghátrány. Sem a szabadságvesztés, sem az ehhez igazodó tartamban meghatározott mellékbüntetés nem tekinthető eltúlzottan súlyos joghátránynak, a kiszabott büntetés nem is eltúlzottan enyhe, lényeges enyhítésére vagy súlyosítására nincs alap, ezért az ezeket célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[55] Az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, a bűnjelekre, illetőleg az előzetes fogvatartás beszámítására, valamint a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is megfelelnek a törvénynek.

[56] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezések alaptalansága miatt az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával – az indokolás kisebb mértékű pontosítása mellett – helybenhagyta.

[57] A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetését követően előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

[58] A másodfokú eljárásban a kirendelt védő részvételével felmerült bűnügyi költséget az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg, amelyet a törvény főszabálya szerint a bűnösnek kimondott vádlott köteles viselni, figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésében írtakra is.

[59] A másodfokú bíróság döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest, ezért határozata ellen a Be. 615. § (1), (2) bekezdésére figyelemmel másodfellebbezésnek helye nincs.

Debrecen, 2024. szeptember 12.

Dr. Gömöri Olivér sk.
tanácselnök

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k.
előadó bíró

Dr. Horváth Péter s.k.
bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.300/2023/43. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozata által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debreceni Ítéltábla
3.Bf.276/2024/10/VIII

9

Debrecen, 2024. szeptember 12.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
tanácselnök